

EIOPA ontwerpeen vliegtuig

CPI | CONNECTING PEOPLE WITH IMPACT
IN RISK, FINANCE & GOVERNANCE

VP vereniging voor
pensioenrecht

Van Solvency II naar IORP II.....Van ORSA naar ERB

Jeroen Breen

Partner CPI Risk, Finance & Governance

Utrecht, 14 november 2018©
CPI Governance

Onderwerpen

- EIOPA ontwierp een vliegtuig
- Meet Jeroen
- IORP II
- Terug in de tijd met Solvency II
- Sleutelfuncties bij verzekeraars
- AFH $\Rightarrow \neq$ CA
- ORSA $\rightarrow$ ERB
- Take aways

EIOPA ontwerp.....

Meet Jeroen

CPI
RISK FINANCE
GOVERNANCE

**Connecting
People with
Impact**

*the future in
risk, finance &
governance*

Meet Jeroen, Partner
06 55 70 67 64

www.meetcpi.com

IORP II

- Op 23 december 2016 hebben het Europees Parlement en de Europese Raad de herziene tekst van richtlijn voor Institutions for Occupational Retirement Provision (IORP II) gepubliceerd. IORP II is officieel op 13 januari 2017 in werking getreden. Dit betekent dat IORP II uiterlijk op 13 januari 2019 geïmplementeerd dient te zijn in de Nederlandse wet- en regelgeving. Vanaf deze datum moeten pensioenfondsen voldoen aan de nieuwe regelgeving.
- Het kabinet heeft besloten de WAO ingrijpend te wijzigen. Deze nieuwe WAO-uitkeringen gaan gelden voor alle werknemers die na 25 januari 1993 in de Ziektewet zijn gekomen.

IORP II (2)

- Inrichting sleutelfuncties

- ☐ Audit functie
- ☐ Actuariële functie
- ☐ Risicobeheersingsfunctie

- Optuigen 3LoD model

- ☐ 1e lijn
- ☐ 2e lijn
- ☐ 3e lijn

- Opstellen Eigen Risico Beoordeling (ERB)

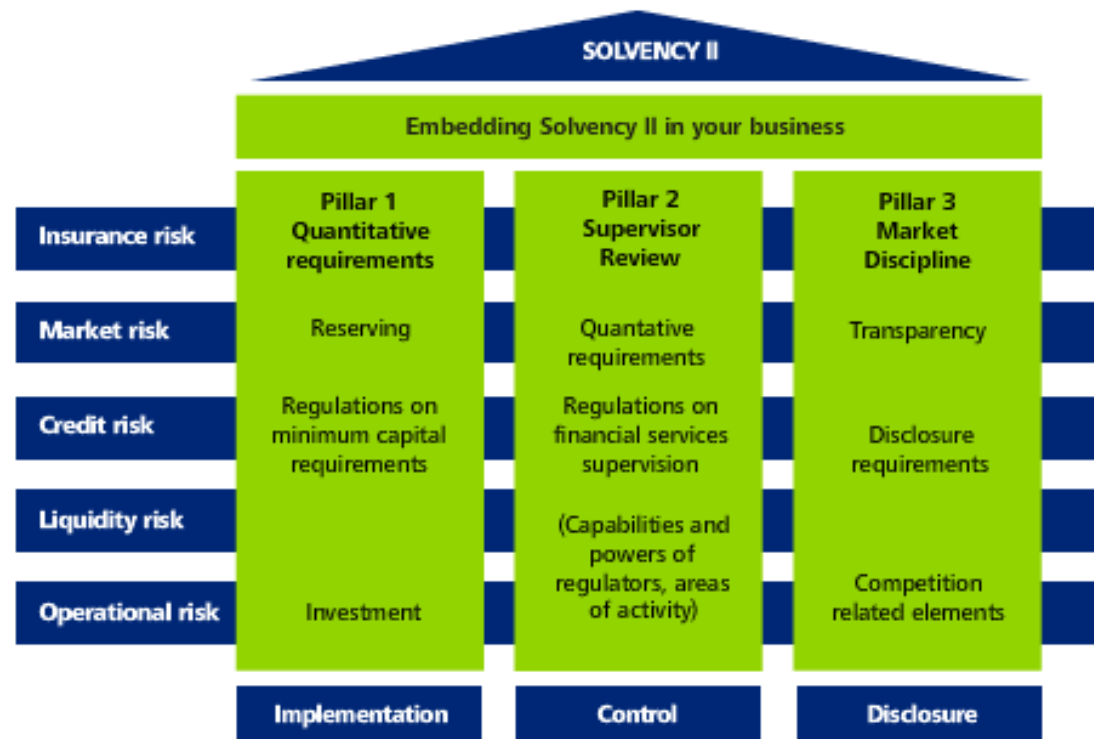

Three Lines of Defence

Three Lines of Defence		
1 ^e lijn	2 ^e lijn	3 ^e lijn
Business, Uitvoerend, Verantwoordelijk voor eerstelijns- risicomanagement	Risicomanagement, Beleidsmatig, Onafhankelijk, Verantwoordelijk voor monitoring en countervailing power 1 ^e lijn	Audit, Controlerend, Verantwoordelijk voor controle op functioneren van 1 ^e en 2 ^e lijn

- Door introductie van 3LoD hebben beleidsbepalers en beslissers niet meer alle vrijheid om naar eigen inzicht te handelen en te besluiten, maar worden zij gechallenged en gecontroleerd door de verschillende sleutelfuncties.

Terug in de tijd met Solvency II

- Doel S2: verzekeraars voldoende kapitaal achter de hand hebben om bankroet te voorkomen
- Eerst van toepassing 1 januari 2016

**EIOPA Report on the fifth
Quantitative Impact Study (QIS5)
for Solvency II**

Sleutelfuncties bij verzekeraars

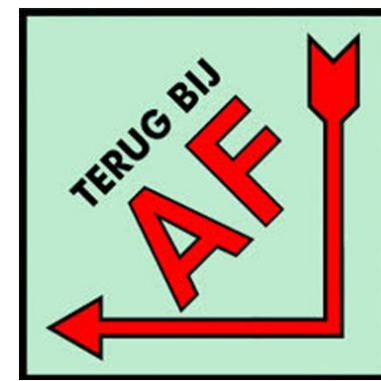
1. Risicomanagement functie
2. Compliance functie
3. Interne audit functie
4. Actuariële functie

- De sleutelfuncties behoren tot het governancesysteem.
- 2nd en 3rd line kunnen niet worden gecombineerd!
- Een doeltreffend governancesysteem is van essentieel belang voor een adequaat bestuur van de verzekeringsonderneming en voor het toezichtstelsel..

Certificerende Actuaris versus AFH

- Rol van de Actuariële Functie Houder (AFH)
- Rol van de Certificerend Actuaris (CA)
- DNB had de mogelijkheid om de CA voor verzekeraars te continueren; is niet voor gekozen
- Landen om ons heen hebben CA en AFH
- AG heeft aangegeven dat bij pensioenfondsen de AFH prima kan worden uitgevoerd door de CA; NBA deelt die mening niet.
- DNB ging er bij haar recente handreiking vanuit dat de actuariële functie wordt belegd bij de certificerend actuaris.
- Zal de rol van de CA bij pensioenfondsen gehandhaafd blijven?

Basel II

Solvency II

IORP II

ICAAP

ORSA

ERB

❑ Banken: ICAAP = Internal Capital Adequacy Assessment Process

❑ Verzekeraars: ORSA = Own Risk & Solvency Assessment

❑ Pensioenfondsen: ERB = Eigen Risico Beoordeling

❑ Onder Solvency II zijn verzekeraars verplicht om minimaal één keer per jaar een ORSA ("Own Risk and Solvency Assessment") bij de toezichthouder in te dienen. De ORSA geeft de verzekeraar en haar stakeholders inzicht in de samenhang tussen strategie, de materiële risico's die de verzekeraar kunnen bedreigen, de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie **en wat de verzekeraar kan doen om risico's af te wenden of te beperken.**

Eigen Risico Beoordeling

- IORP II Richtlijn 2016/2341
- Is er een verband tussen de taken van de RvT/visitatiecommissie en de eigenrisicobeoordeling? JA
- Doel van ERB
 - ☐ Beoordeling van de doelmatigheid van het risicobeheer.
 - ☐ Inzicht in de samenhang tussen de strategie van het pensioenfonds, de materiële risico's die het pensioenfonds loopt en de mogelijke consequenties.
 - ☐ De ERB wordt in aanmerking genomen bij strategische beslissingen.

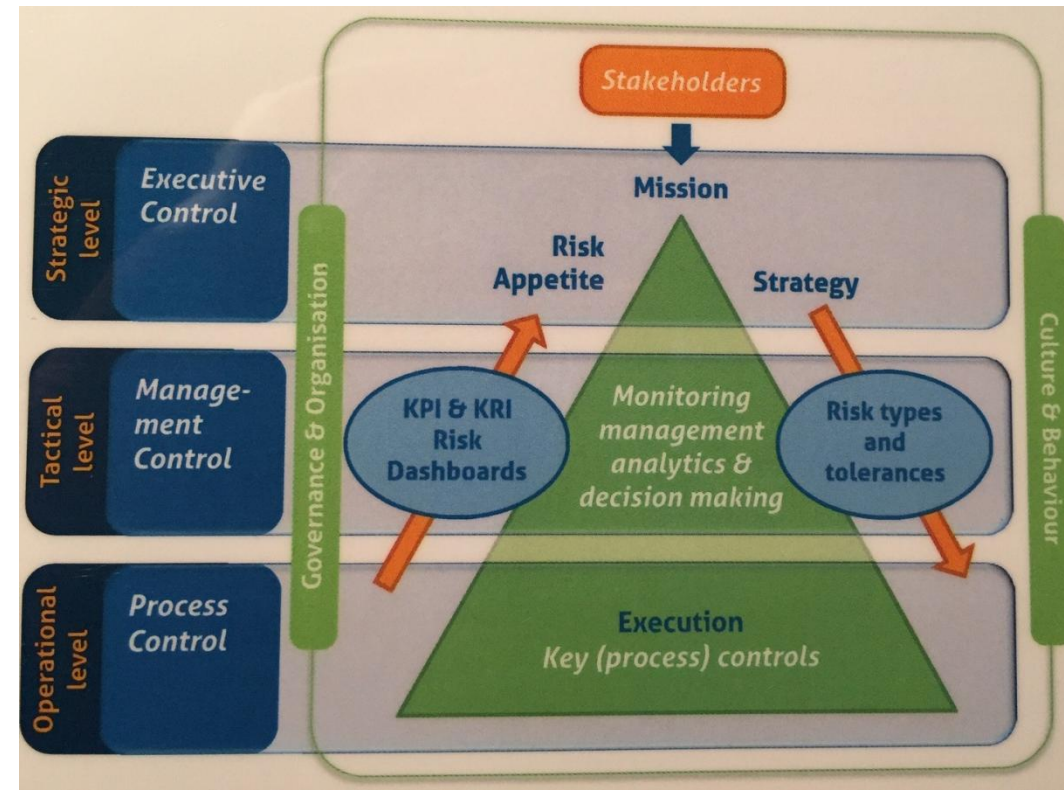
Eigen Risico Beoordeling (2)

- De ERB wordt tenminste driejaarlijks uitgevoerd.
- Een ERB wordt iig uitgevoerd bij een significante wijziging in het risicoprofiel van het fonds of door het fonds uitgevoerde pensioenregelingen.
- Wat is een significante wijziging in het risicoprofiel?
- Wat is het risicoprofiel van een fonds?
- Wat is de risk-appetite van een fonds?

Eigen Risico Beoordeling (3)

- Risico identificatie
- Risicobereidheid
- Risico Assessment
- Risk Appetite

Kans X Impact

	5	10	15	20	25
	4	8	12	16	20
	3	6	9	12	15
	2	4	6	8	10
	1	2	3	4	5
Impact					
					Kans

Impact
Effect van falen

- 5 Rampzalig
- 4 Ernstig
- 3 Schadelijk
- 2 Matig
- 1 Nihil

Kans
Waarschijnlijkheid van falen

- 5 Vrijwel zeker
- 4 Hoogstwaarschijnlijk
- 3 Waarschijnlijk
- 2 Kan gebeuren
- 1 Onwaarschijnlijk

Risico niveau

C Laag
(1 – 8)

B Gemiddeld
(9 – 15)

A Hoog
(16 – 25)

Strategische toprisico's

- Vaststellen strategische toprisico's
 - Plotten in Heat Map
 - Het risicoprofiel wat daaruit volgt is input voor de ERB
 - De ERB is een instrument om, uitgaande van de strategie van het fonds, inzicht te krijgen in de impact van interne en externe risico's die op korte en langere termijn kunnen optreden.
-
- Zodra er een significante wijziging van het risicoprofiel plaatsvindt, dient er een ERB te worden uitgevoerd, die binnen 2 weken aan DNB moet zijn verzonden
-
- *Significante wijziging: een waargenomen effect of correlatie wordt **significant** genoemd als het onaannemelijk lijkt dat het effect of de correlatie op toeval berust. In het alledaags spraakgebruik wordt "**significant**" als synoniem voor 'betekenisvol', 'belangrijk', gebruikt*

Voorbeelden

- Voorbeelden van significante wijzigingen in het risicoprofiel van een fonds:

- ☐ ?
- ☐ ?
- ☐ ?
- ☐ ?

Take aways

- I. IORP II voor pensioenfondsen = Solvency II voor verzekeraars.
- II. ERB is een fundamenteel instrument om vooraf vast te stellen hoe je handelt in case of significante mutatie van het risicoprofiel (doe je wat je zei dat je zou doen).
- III. Het vaststellen van de risk appetite is direct gelinkt aan de strategie van het fonds.
- IV. Sleutelfuncties kunnen worden gecombineerd / uitbesteed; bestuur blijft verantwoordelijk.
- V. Proportionaliteit is van toepassing.

DANK U VOOR UW AANDACHT!

Contact

Jeroen Breen

[E: Jbreen@meetcpi.com](mailto:Jbreen@meetcpi.com)

T: +31 88 10 10 200

M: +31 655 76 764

T: @jeroenBreen

W: www.meetcpi.com